

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲԱՂՐԱՄՅԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ

Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզի Բաղրամյան համայնք
Գ.Բաղրամյան, Արտաշատյան խճուղի 4, 023560074, 077/796060

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

17 ՀՈՒՆՎԱՐԻ 2017 թվականի N 01-Ա

ԲԱՂՐԱՄՅԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆՈՒ 2017 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆՎԱՐԻ 17 - Ի ԹԻՎ 01
ՀԵՐԹԱԿԱՆ ՆԻՍՏԻ ՕՐԱԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 12-րդ հոդվածի պահանջներով **համայնքի ավագանին որոշում է՝**
Հաստատել Բաղրամյան համայնքի ավագանու 2017 թվականի հունվարի 17-ի թիվ 01
հերթական նիստի օրակարգը՝

1. Բաղրամյան համայնքի 2016 թվականի բյուջեի մեկ տարվա կատարման վերաբերյալ հաղորդում տալու մասին:
2. Բաղրամյան համայնքի 2017 թվականի բյուջեում փոփոխություններ կատարելու մասին:
3. Բաղրամյան համայնքի 2017-2021 թվականների զարգացման հնգամյա ծրագիրը հաստատելու մասին:

Կողմ -4

Դեմ -0

Ձեռնպահ -0

ԳԱՆՏՅԱՆ ԵՐԿԱՆՈՒ

ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ ՎԱՐՍՋԴԱՏ

ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ ԱՆՈՒԵ

ՎԻՐԱՔՅԱՆ ԳՈՐ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

ՍՈՍԻԿ ԲԵՆՅԱՄԻՆՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲԱՂՐԱՄՅԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԿԱՆԻ

Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզի Բաղրամյան համայնք
Գ.Բաղրամյան, Արտաշատյան խճուղի 4, 023560074:/077/796060

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

17 ՀՈՒՆՎԱՐԻ 2017թվականի N 02-Ն

ՀԱՄԱՅՆՔԻ 2016 ԹՎԱԿԱՆԻ ԲՅՈՒՋԵԻ ՄԵԿ ՏԱՐՎԱ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՂՈՐԴՈՒՄ ՏԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 69-րդ հոդվածի պահանջներով՝ **ավագանին որոշում է.**

Ընդունել ի գիտություն Բաղրամյան համայնքի 2016 թվականի բյուջեի մեկ տարվա կատարման մասին հաղորդումը՝

h/h Անվանումը	տարեկան պլան հազ.դրամ	կատարողականը հազ.դրամ	կատարման %
1.Հողի հարկ	5112,0	4138,0	80,9
2.Գույքահարկ	2841,3	3120,6	109,0
3.Տեղական տուրքեր	87,5	87,5	100,0
4.Հողի վարձավճար	600,0	467,8	78,0
5.Դոտացիա	31182,5	31182,5	100,0
6. Սուբվենցիա	89,3	89,3	100,0
Ընդամենը	39912,6	39089,7	97,9
Ճախսերի գծով	46242,3	41578,0	89,9

Կողմ -4

Դեմ -0

Ձեռնպահ -0

ԳԱՆՏՅԱՆ ԵՐՎԱՆԴ

ԽԱՋԱՏՐՅԱՆ ՎԱՐԱՋՐԱՏ

ՎԱՐՈՂԱՅԱՆ ԱՆՈՒԷ

ՎԻՐԱՊՅԱՆ ԳՈՐ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

ՍՈՍԻԿ ԲԵՆՅԱՄԻՆՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲԱՂՐԱՄՅԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ

Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզի Բաղրամյան համայնք
Գ.Բաղրամյան, Արտաշատյան խճուղի 4, 023560074/077/796060

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

17 ՀՈՒՆՎԱՐԻ 2017թվականի N 03-Ն

ԲԱՂՐԱՄՅԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ 2017 ԹՎԱԿԱՆԻ ԲՅՈՒՋԵՌԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով <Տեղական ինքնակառավարման մասին> Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16-րդ հոդվածի 3-րդ կետի պահանջներով **համայնքի ավագանին որոշում է՝**

Բաղրամյան համայնքի 2017 թ. բյուջեում կատարել հետևյալ փոփոխությունները

1. Վարչական բյուջեի տարեսկզբի ազատ մնացորդից մուտք ֆոնդային բյուջե - 1378267 դրամ:
2. ՊԱԿԱՍԵՑՆԵԼ՝ - ֆոնդային բյուջեի ծախսային մասում - 1378267 դրամ; որից 5112 հոդվածից -- 1000,0 հազ.դրամ
5133 հոդվածից -- 100,0 հազ.դրամ
5134 հոդվածից -- 278,267 հազ.դրամ

Հուլիսի 1-ի վարկերի գումարը -- 30000 դրամ:

Կողմ -4

Դեմ -0

Ձեռնպահ -0

ԳԱՆՏՅԱՆ ԵՐԿԱՆՆԵՐ

ԽԱՋԱՏՐՅԱՆ ՎԱՐԱՋՈՒՄ

ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ ՄԵՌԻՇ

ՎԻՐԱՊՅԱՆ ԳՈՐ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

ՍՈՍԻԿ ԲԵՆՅԱՄԻՆՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲԱՂՐԱՄՅԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ

Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզի Բաղրամյան համայնք
Գ.Բաղրամյան, Արտաշատյան խճուղի 4, 023560074/077/796060

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

17 ՀՈՒՆՎԱՐԻ 2017թվականի N 04-Ն

ԲԱՂՐԱՄՅԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ 2017-2021 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀՆԳԱՄՅԱ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով „Տեղական ինքնակառավարման մասին“, Հայաստանի Հանրապետության
օրենքի 16-րդ հոդվածի 2-րդ կետի դրույթներով. *համայնքի ավագանին որոշում է՝*

1. Հաստատել Բաղրամյան համայնքի 2017-2021թթ-ի զարգացման հնգամյա ծրագիրը
/կցվում է/:
2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող
տասներորդ օրը:

Կողմ -4

Դեմ -0

Ձեռնպահ -0

ԳԱՍՏՅԱՆ ԵՐԿԱՆԴ

ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ ՎԱՐՍԶՂԱՏ

ՎԱՐՐԱՄՅԱՆ ԱՆՈՒՇ

ՎԻՐԱԲՅԱՆ ԳՈՐ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

ՍՈՍԻԿ ԲԵՆՅԱՄԻՆՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶ

ԲԱՂՐԱՄՅԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
2017-2021թթ. ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ
ՀՆԳԱՄՅԱ ԾՐԱԳԻՐ

ԲԱՂՐԱՄՅԱՆ 2017թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն.....

1. Համայնքի իրավիճակի բնութագրում, վերլուծություն և գնահատում.....
 2. Համայնքի տեսլականի, ռազմավարության և ՀԶԲԾ-ի հիմնական նպատակների սահմանում.....
 3. Համայնքի տարածքում նախատեսվող (շարունակվող) հանրապետական և մարզային, միջհամայնքային համագործակցության և այլ ծրագրերի ու միջոցառումների ներկայացում.....
 4. Համայնքի ֆինանսական իրավիճակի վերլուծում, գնահատում և կանխատեսում....
 5. Համայնքի ոլորտային ծրագրերի ցանկի կազմում և առաջնահերթությունների սահմանում, ֆինանսապես ապահովված ծրագրերի ձևակերպում և ամփոփում, լրացուցիչ ֆինանսական միջոցների հայթայթման հնարավորությունների ներկայացում.....
 6. ՀԶԲԾ-ի իրականացման մշտադիտարկման (մոնիթորինգի) և գնահատման, տարեկան հաշվետվությունների կազմման ձևաչափերը.....
- Եզրափակում.....

ՆԵՐԱՇՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզի Բաղրամյան համայնքի 2016-2020թթ. զարգացման հնգամյա ծրագիրը (այսուհետ՝ ՀԶԾ) մշակելիս հաշվի է առնվել, որ համաձայն 2015 թվականի դեկտեմբերի 6-ին փոփոխված Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 181-րդ հոդվածի, ՏԻՄ-երը՝ համայնքի ավագանին և համայնքի ղեկավարը, ընտրվում են հինգ տարի ժամկետով, և 210-րդ հոդվածի, «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը պետք է համապատասխանեցվի Սահմանադրությանը և ուժի մեջ մտնի 2017 թվականի հունվարի 1-ից:

Հաշվի առնելով այդ պահանջները՝ մշակվել է համայնքի զարգացման ոչ թե քառամյա, այլ՝ հնգամյա ծրագիր:

ՀԶԾ-ն մշակելիս առանձնացվել և հաշվի են առնվել մեթոդաբանական հետևյալ չափանիշները՝

- համայնքի ֆինանսական կարողությունը.
- համայնքի բնակչության թվաքանակը.

համայնքում առկա վտանգները (ոիսկերը):

համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի բովանդակությունը պայմանավորված է համայնքապետարանի շխատակազմի աշխատակցների աշխատանքով և առաջարկություններով, համայնքում առկա ռուրսային (մարդկային, գույքային, ֆինանսատնտեսական, տեխնիկական և այլ)

աղբավորություններով, համայնքային ծրագրերի իրականացման և ծառայությունների մատուցման ամբար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների առկայությամբ, ինչպես նաև այն իրողությամբ, որ աղբամյան համայնքը ունի մի շարք առաջնային խնդիրներ: Համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրում հնարավորինս հաշվի են առնվել նաև համայնքի տարածքում տնտեսական գործունեության բախումսմանն ուղղված առկա հնարավորությունները, տնտեսության տարբեր ճյուղերի զարգացման ատկապես՝ գյուղատնտեսության, արտադրության, փոքր և միջին բիզնեսի և այլնի)

աղբավորությունները, համայնքի տարածքում պատշաճ կառավարման իրականացման անհրաժեշտությունը, ինչպես նաև համայնքում աղետի բազմաբնույթ վտանգները (ոիսկերը) և դրանց առավարման միջոցառումները:

2016-2020թթ. համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիրը մշակվել է՝ հիմք ընդունելով համայնքի նորընտիր ղեկավարի և ավագանու անդամների նախընտրական ծրագրերի դրույթները և նպատակ հետապնդելով՝ հետևողականորեն բարեփոխումներ իրականացնելու ճանապարհու աստիճանաբար լուծել համայնքում առկա հիմնախնդիրները և բարելավել համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանները: Համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիրը դիտարկելով որպես համայնքի ռազմավարական պլանավորման և մասնակցային կառավարման կարևորագույն միջոց համայնքի ղեկավարին կից գործող համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով խորհրդակցական մարմինը՝ փաստաթուղթը մշակելիս, հատուկ ուշադրություն է դարձրել և ձգտել, որպեսզի այն հնարավորինս համահունչ լինի գործողության սեյ դրված Հայաստանի Հանրապետության ռազմավարական, մարզային և տարածաշրջանային զարգացման ծրագրերին՝ ակնկալելով Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման մարմիններին, Քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածների կազմակերպությունների և շահագրգիռ այլ անձանց հետ լիակատար փոխըմբռնում համայնքի

գարգացման հնգամյա ծրագրում ներկայացված խնդիրների առնչությամբ և արդյունավետ համագործակցություն դրանց լուծման գործում:

Համայնքի գարգացման, բնակչության սոցիալ-տնտեսական առաջընթացի ապահովման, սոցիալ-մշակութային քաղաքականության ներդրման և բարեկեցության մակարդակի բարձրացման նպատակով համայնքի գարգացման հնգամյա ծրագիրը հանդիսանալու է ամենօրյա աշխատանքային փաստաթուղթ:

1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՒՄ, ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԼԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

1.1 Համայնքի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի գնահատում

Բաղրամյանը ակտիվ կյանքով ապրող համայնք է, որտեղ առկա բոլոր կենցաղային, սոցիալ-տնտեսական, հոգևոր-մշակութային խնդիրները զտնուցնելու իրենց լուծումը, համայնքի յուրաքանչյուր անդամ հնարավորություն ունի ակտիվորեն մասնակցելու համայնքում որոշումների կայացմանը և գործողությունների իրականացմանը:

1.2 Համայնքի աշխարհագրական դիրքը, պատմական ակնարկ

Գյուղ Արտաշատի տարածաշրջանում, Արարատի մարզի Արտաշատ քաղաքից 4 կմ հյուսիս-արևմուտք, Երևանի տարածքում խճուղով վրա: Նախկինում ունեցել է Բաշնալու անվանումը, հիմնադրվել է 1928-1932թթ.: 1949 թ.-ի տրանվանվել է Բաղրամյան: Գյուղում է գտնվում 19-րդ դարում կառուցված եկեղեցին, որը 2010թ.-ին քանդվել է և քակառուցվում է անհատ բարերարի կողմից: Գտնվում է Արարատյան դաշտում, ծովի մակերևույթից 838 մ սրժրության վրա, տարեկան ամենաբարձր ջերմաստիճանը տատանվում է $+39^{\circ}\text{C}$ $+41^{\circ}\text{C}$ ամենացածրը -29°C -1°C : Տարեկան տեղումների միջին քանակը կազմում է մոտավորապես 250 մմ, բնական լանդշաֆտները սառնալուծված են, որոնք ոռոգման ընթացքում վերածվել են կուլտուր-ոռոգելի լանդշաֆտի: Ագրոկլիմայական եսակետից համայնքն ընկած է բացարձակ ոռոգման գոտում: 1829-1832թթ. Գյուղն ունեցել է 48 տուն 75 բնակչով, որոնք տեղափոխվել են Պարսկաստանից և Սալմաստ նահանգներից: 1897թ.-ին ունեցել 673 և 1926 թ.-ին 558, 1939թ.-ին 649, 1959թ.-ին 1139, 1979թ.-ին 1518 բնակիչ: Ըստ 2010թ.-ին ազգային վճակագրական տվյալների համայնքի բնակչությունը կազմում է 1951 մարդ, որից 52% տղամարդիկ են, իսկ 48% -նայր: Գյուղն ունի 460 տնտեսություն, ունի կապի հանգույց, միջնակարգ դպրոց, մանկապարտեզ, մշակույթի պալատ, գրադարան և բուժկետ: Մշակույթի պալատը և մանկապարտեզը գտնվում են անմիջապես վիճակում և չեն փակվում: Համայնքի տնտեսության մասնագիտացման ճյուղը գյուղատնտեսությունն է, համախառն բերքի մեծ մասը տալիս է բուսաբուծությունը: Գյուղատնտեսական նշանակության հողերը կազմում են շուրջ 306.6 հա, լողատնտեսական հողահանդակները ոռոգվում են, դրանք զբաղեցնում են ողջ մակերեսի 70%: Համայնքի հողերի գրեթե կեսն օգտագործում են դրպես վարելահողեր զբաղեցնելով մոտ 174.5 հա: Պտղատու և խաղողի լճիները կազմում են համապատասխանաբար 33.3 հա և 50.5 հա: Զբաղվում են այգեգործությամբ, արհեստագործությամբ, դաշտավարությամբ, բանջարաբուծությամբ: Մշակում են ջերմասեր բանջարաբուստանային և պտղատու լճիկ, տաքղեղ, սմբուկ, ծմբուկ, սեխ, ինչպես նաև հացահատիկ, զբաղվում են նաև սնունդամթերքի անասնապահությամբ: Համայնքի հիմնական ճյուղերի մեջ գլխավորը մշակույթի տան և անասնապահության ճյուղն է, ինչպես նաև ոռոգման ներհամայնքային ցանցի, խմելու ջրի ջրագծերի շինարարությունը:

1.3 ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքի առկա բնակչության թիվը կազմում է 1957 մարդ, այդ թվում տղամարդիկ՝ 1035 և կանայք՝ 922 : Համայնքի բնակչության տարիքային և սոցիալական կազմը բերված է աղյուսակ 1-ում:

Հ/հ	Ցուցանիշները	Ընդամենը
1	2	3

1.	Առկա բնակչության թիվը, այդ թվում՝	1957
	Տղամարդիկ	1035
	Կանայք	922
	0-6 տարեկան , այդ թվում՝	140
	- 0-3 տարեկան	65
	- 3-6 տարեկան	75
	7-17 տարեկան	229
	18-63 տարեկան	1377
	63-ից բարձր տարեկան	202
2.	Կենսաթոշակառուներ, այդ թվում՝	201
	Տարիքային և աշխատանքային	84
3.	Փախստականներ	0
4.	Միակողմանի ծնողագուրկ երեխաներ	0
5.	Երկկողմանի ծնողագուրկ երեխաներ	0
6.	Հայրենական մեծ պատերազմի մասնակիցներ	1
7.	Արցախյան պատերազմի մասնակիցներ	8
8.	Հաշմանդամներ, այդ թվում՝	2
	Մանկուց հաշմանդամներ	1
9.	Աշխատունակներ	1355
10.	Զբաղվածներ	930
11.	Գործազուրկներ, այդ թվում՝	425
	Գրանցված	22
12.	Առկա տնային տնտեսությունների թիվը	410
13.	Ընտանեկան նպաստների պետական համակարգում գրանցված ընտանիքների թիվը, այդ թվում՝	45
	Նպաստառու ընտանիքների թիվը	41
14.	Հայրենական մեծ և արցախյան պատերազմ-ներում զոհվածների ընտանիքների թիվը	1
15.	Բնակարանի կարիքավոր ընտանիքների թիվը, այդ թվում՝	2
	Անօթևան ընտանիքներ	0
16.	Բնակարանային պայմանների բարելավման կարիք ունեցող ընտանիքների թիվը	5
17.	Արտագնա աշխատանքի մեկնող ունեցող տնային տնտեսությունների թիվը	12
18.	Արտագնա/սեզոնային/ աշխատանքի մեկնողների թիվը	30

1.4 Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ

Ժողովրդի իշխանությունը իրականացնելու և համայնքային խնդիրները լուծելու նպատակով օրենքով սահմանված կարգով ընտրվում են տեղական ինքնակառավարման մարմիններ՝ համայնքի ղեկավար և համայնքի ավագանի 5 տարի ժամկետով: Համայնքի ավագանին ներկայացուցչական մարմին է և իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրությամբ և Տեղական ինքնակառավարման մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և այլ օրենքներով նախատեսված լիազորությունները: Համայնքի ղեկավարը պաշտոնապես ներկայացնում է համայնքը, համայնքի գործադիր մարմինն է և իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրությամբ և Տեղական ինքնակառավարման մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված լիազորությունները: Համայնքի ղեկավարն իր լիազորություններն իրականացնում է համայնքապետարանի աշխատակազմի միջոցով: 2016թվականի սեպտեմբերի 18 – ի ՏԻՄ ընտրությունների արդյունքում ընտրվել է համայնքի ղեկավար և ավագանին՝ բաղկացած 7 անդամից: Համայնքապետարանի աշխատակազմի կառուցվածքը բերված է ստորև՝

Համայնքի ղեկավար	
Տեղակալ	
Համայնքապետարանի աշխատակազմի քարտուղար	1
Համայնքապետարանի աշխատակազմի գլխավոր մասնագետ	1
Համայնքապետարանի աշխատակազմի առաջատար մասնագետ	1
Համայնքապետարանի աշխատակազմի առաջին կարգի մասնագետ	1
Համայնքապետարանի աշխատակազմի երկրորդ կարգի մասնագետ	1
Հարկահավաք	1
Հավաքարար	1
Պահակ	1
Կուլտ.տան տնօրեն	1
Գրադարանավար	1

ԸՆԴԱՄԵՆԸ՝

12 հաստիք

Համայնքի ենթակառուցվածքներ

Մանկապարտեզ

Ընդամենը 11 աշխատող

Աշխատակազմի և համայնքի ենթակայության տակ գտնվող կառույցների ամբողջ ապարատը բաղկացած է 23 հոգուց /որից 11-ը մանկապարտեզ/:

1.5.2 ԱՄՍԱՑՆՔԻ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՄԱՐՎՈՂ ԳՈՒՅՔԻ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ՎԷՃԱԿԸ

Համայնքն ունի սեփականություն, որի իրավունքը պաշտպանված է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ և օրենքով: Համայնքի սեփականություն կարող են լինել անշարժ և շարժական գույքը, դրամական միջոցները և այլն: Համայնքապետարանը գտնվում է համայնքի կենտրոնում: Շենքային պայմանները բավարար են, գույքը նորացված, համայնքված է համակարգչային տեխնիկայով: Գյուղը չունի գյուղատեխնիկա և այլ գյուղատնտեսական գործիքներ: Խմելու ջրի ներհամայնքային ցանցը կառուցվել է 1982 թվականին , որի մաշվածությունն այնքան մեծ է, որ ջրի կորուստի չափը գնալով մեծանում է : Ճանապարհային ցանցը վերանորոգման կարիք ունի , անհրաժեշտ է վերանորոգել ճանապարհները և փողոցներն : Ստորև ներկայացված է 13.12.2016թվականի դրությամբ համայնքի սեփականություն համարվող գույքի ցանկը և վիճակը.

Հ/Հ	Անվանումը	Չափ. միավ	Քանակը	Հիմն.Միջոց Միասնական Ֆոնդ 12.2015թ.	Բալանսային Մնացորդային Արժեք 12.12.2016թ.	մաշվածք 12.12..2016թ.	Մուտք 2016թ.	Հաշվարկվել է մաշվածք 2016թ-ի վերջին	Հիմն.Միջոց Միասնական Ֆոնդ 12.12.2016	Բալանսային Մնացորդային Արժեք 12.12.2016	մաշվածք 12.12.2016
Շենք, շինություն											
1.	Համայնքապետարան վարչ. շենք	հատ	1	2002,4	2002,4	--		--	222,4	222,4	--
2.	Մանկապարտեզ		1	222,4	222,4	--		--	222,4	222,4	--
3	Պահեստ.շենք		1	322,6	322,6	--		--	322,6	322,6	--
4	Գույտ.շենք		1	25399,5	25399,5	--		--	25399,5	25399,5	--
5	Ավտոտր.պարկ ընդամենը		1	1747,0	1747,0	--		--	1747,0	1747,0	--
			5	29693,9	29693,9				29693,9	29693,9	
Համայնքապետարանի գույք											
1	գրասենյակ	հատ	7	376,3	376,3				376,3	376,3	
2	աթոռներ	հատ	14	254,0	254,0				254,0	254,0	
3	աթոռ,օֆիսային	հատ	12	100,0	100,0				100,0	100,0	
4	խորհր.սենյակ	հատ	1	200,0	200,0				200,0	200,0	
5	Համակարգչի սենյակ	հատ	1	35,0	35,0				35,0	35,0	
6	պահարան	հատ	3	214,7	214,7				214,7	214,7	
7	Համակարգչի մոնիտոր	հատ	1	65,0	65,0				65,0	65,0	
8	Պատճենահանման սարք	Հատ	4	423,0	423,0				423,0	423,0	
9	խալի	մ	1	110,0	110,0				110,0	110,0	
10	Գազի վառարան	հատ	3	225,0	225,0				225,0	225,0	
11	Հեռուստացույց	հատ	1	84,0	84,0				84,0	84,0	
12	Հեռ. տակդիր	հատ	1	50,0	50,0	-		-	50,0	50,0	-
13	բաժակ	հատ	18	6,2	6,2	-		-	6,2	6,2	-
14	Ափսե	կոմպ	1	10,5	10,5	-		-	10,5	10,5	-
15	Շերտավարագ.	Հատ	6	74,1	74,1	-		-	74,1	74,1	-
16	նոթբուք	հատ	1	225,0	225,0				225,0	225,0	
17	Ղեկավարի սենյակ	հատ	1	91,6	91,6				91,6	91,6	
18	համակարգիչ	հատ	1	209,1	209,1				209,1	209,1	
19	աստիճան	հատ	1	22,0	22,0				22,0	22,0	
20	լուստրա	հատ	15	115,5	115,5				115,5	115,5	
21	ավտոմեքենա	հատ	1	3230,0	3230,0				3230,0	3230,0	
22	բազկաթոռ	հատ	1	50,0	50,0	-	-	-	50,0	50,0	
23	Էլ. Կարգավորիչ սարք	հատ	4	105,0	105,0	-			105,0	105,0	
24	Երկաթյա պահարան	հատ	2	10,0	10,0	-	-	-	10,0	10,0	
25	գիրք	հատ	6757	250,2	250,2				250,2	250,2	
26	Դարակ երկաթյա	հատ	25	4,2	4,2				4,2	4,2	
27	գրապահարա	հատ	1	1,2	1,2				1,2	1,2	
28	սառնարան	հատ	1	100,0	100,0				100,0	100,0	

29	սրբիչներ	հատ	4	2,6	2,6				2,6	2,6	
30	Սեղ.սփռոց	հատ	1	4,5	4,5				4,5	4,5	
	Ընդամենը			6765,9	6765,9				6765,9	6765,9	

1.6 ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿՈՍՈՒՆԱԼ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Բաղրամյան համայնքը չունի գլխավոր հատակագիծ և գոտիավորման նախագիծ Քաղաքաշինական ծրագրային այլ փաստաթղթերից առկա է քաղաքաշինական կադաստրի վարման մատյանը, քաղաքաշինական կանոնադրություն և այլն: Համայնքը չունի ջրահեռացման կենտրոնացված համակարգ (կոյուղի): Բաղրամյան համայնքում կանոնավոր կերպով իրականացվում է աղբահանություն՝ շաբաթը մեկ անգամ , սակայն համայնքի տարածքում աղբամանների բացակայությունը բացասաբար է անդրադառնում համայնքի արտաքին տեսքի և սանիտարահիգիենիկ պայմանների վրա: Համայնքը չունի աղբատար մեքենա :

Բաղրամյան համայնքում միայն մայրուղին է ապահովված գիշերային լուսավորությամբ : Գերեզմանատունը ցանկապատված չէ , 2015թվականին գերեզմանատուն տանող ճանապարհը խճապատվել է : Համայնքը զագաֆիկացված է 90 տոկոսով: Համայնքը խմելու ջուր է ստանում Արտաշատ քաղաքից՝ օրը 6 ժամ :

1.7 ԲՆԱԿԵԼԻ ԵՎ ՈՉ ԲՆԱԿԵԼԻ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ՄՊԱՍԱՐԿՈՒՄ

Համայնքում չկան բազմաբնակարան բնակելի շենքեր, կան միայն բնակելի առանձնատներ Բնակֆոնդի ընդհանուր մակերեսը կազմում է 51818քմ: Համայնքում առանձնատների թիվը՝ 363 և դրանց ընդհանուր մակերեսը՝ 25679 քմ, բնակարանի կարիքավոր ընտանիքների թիվը՝ 2:

Համայնքի առանձնատների մեծ մասը վերանորոգված են, նորաբաժան ընտանիքների համար անհրաժեշտ են նոր առանձնատներ: Սակայն, բնակչության սոցիալական վատ պայմանների պատճառով առանձնատների կառուցման և վերանորոգման աշխատանքներ կատարվում են միայն խիստ անհրաժեշտության դեպքերում, իսկ նոր առանձնատներ հաճախակի չեն կառուցվում

1.8 Ջրաղվածություն

Համայնքի վարչական տարածքի բնակչության ընդհանուր թվաքանակից զբաղվածներ՝ 930մարդ, այդ թվում՝ ոչ գյուղատնտեսական աշխատանքով զբաղվածներ՝ 200 մարդ, գյուղատնտեսական աշխատանքներում զբաղվածներ՝ 730մարդ, 30 մարդ մեկնում է արտագնա աշխատանքների:Աշխատանքների պակասը և սոցիալ-տնտեսական անբարենպաստ պայմանները խթանում են բնակչության արտագնա աշխատանքի մեկնելուն:

Համայնքի տարածքում գործում 4 խառը խանութներ , ավտոտեխ սպասարկման 1 կետ :

Բնակիչների հիմնական եկամուտը ստացվում է սեփականաշնորհված վարելահողերի և տնամերձ հողամասերի մշակումից, թռչակների և նպաստների ստացումից: Այս հիմնախնդիրների հաղթահարման հիմնական ճանապարհը ինտենսիվ գյուղատնտեսական արտադրությամբ զբաղվելն է, ջերմոցային տնտեսությունների ստեղծումը:

1.9 Հողօգտագործում

Համայնքի վարչական տարածքը կազմում է 417,11 հա, այդ թվում՝ գյուղատնտեսական նշանակության հողեր՝ 45,459, բնակելի շինությունների տակ հողեր՝ 306,53 հա, արդյունաբերական արտադրական շինությունների տակի հողեր՝ 4,95 հա, Էներգետիկայի, կապի, տրանսպորտի տակի հողեր՝ 10,80 հա, հատուկ պահպանվող տարածքներ՝ 4,22 հա, ջրային ֆոնդի հողեր՝ 10,26 հա, 199

թվականին հանրապետությունում իրականացված հողի սեփականաշնորհման ժամանակ համայնքի բնակավայրերում սեփականաշնորհված հողերի մեկ հողաբաժնի չափը կազմել է 0,31հա
 Բաղրամյան համայնքի հողային ֆոնդի բաշխումը բերված է աղյուսակ 2-ում

NN	Երևանի քաղաքի տարածքում	Հոգսերը, գործարարական կատարողներ	Կադ. NN	Ընդամենը 17.3.4+18.12	ՀՀ Զարգացողների	ՀՀ Բնակավայրային տնտեսի	Մեծահասակների շրջան										Ընդամենը 17.3.4+18.12	ՀՀ Զարգացողների
							1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1.1	1	Գյուղատնտեսական		170.52	105.50				65.03		30.94	34.09						
1.2	2	Գյուղատնտեսական		87.61	82.60				5.01		5.01							
1.2.1	2.1	Գյուղատնտեսական		35.80	23.80													
1.2.2	2.2	Գյուղատնտեսական		51.81	46.80				5.01		5.01							
1.2.3	2.3	Գյուղատնտեսական																
1.3	3	Գյուղատնտեսական																
1.4	4	Գյուղատնտեսական																
1.5	5	Գյուղատնտեսական																
2.1	1	Գյուղատնտեսական		48.39					48.39			48.39						
2.1.1	1.1	Գյուղատնտեսական		308.53	188.10				118.43		25.99	82.47						
2.1.2	1.2	Գյուղատնտեսական		58.71	58.71													
2.2	2	Գյուղատնտեսական		1.21	0.24	0.11			0.09			0.09	0.77	0.77				
2.3	3	Գյուղատնտեսական		10.46					10.46			10.46						
2.4	4	Գյուղատնտեսական		0.31					0.31			0.31						
2.5	5	Գյուղատնտեսական		70.69	58.95	0.11			10.86			10.86	0.77	0.77				
3.1	1	Գյուղատնտեսական		4.95	7.68				2.77		1.04	1.23						
3.2	2	Գյուղատնտեսական																
3.3	3	Գյուղատնտեսական		4.95	7.68				2.77		1.04	1.23						
3.4	4	Գյուղատնտեսական		0.02					0.02			0.02						
4.1	1	Գյուղատնտեսական		10.78								10.78					10.78	
4.2	2	Գյուղատնտեսական																
4.3	3	Գյուղատնտեսական		10.80					0.02			0.02	10.78				10.78	
4.4	4	Գյուղատնտեսական																
5.1	1	Գյուղատնտեսական																
5.1.1	1.1	Գյուղատնտեսական																
5.1.2	1.2	Գյուղատնտեսական																
5.1.3	1.3	Գյուղատնտեսական																
5.2	2	Գյուղատնտեսական																
5.3	3	Գյուղատնտեսական		4.22					4.22			4.22						
5.4	4	Գյուղատնտեսական		4.22					4.22			4.22						
6	1	Գյուղատնտեսական		9.66								9.66					9.66	
7.1	1	Գյուղատնտեսական																
7.2	2	Գյուղատնտեսական																
7.3	3	Գյուղատնտեսական																
7.4	4	Գյուղատնտեսական																
7.5	5	Գյուղատնտեսական																
7.6	6	Գյուղատնտեսական																
8.1	1	Գյուղատնտեսական		1.09								1.09					1.09	
8.2	2	Գյուղատնտեսական																
8.3	3	Գյուղատնտեսական		1.53					1.53			1.53						
8.4	4	Գյուղատնտեսական		7.54								7.54					7.54	
8.5	5	Գյուղատնտեսական		10.26					1.53			1.53	0.73				0.73	
9.1	1	Գյուղատնտեսական																
9.2	2	Գյուղատնտեսական																
9.3	3	Գյուղատնտեսական																
9.4	4	Գյուղատնտեսական																
9.5	5	Գյուղատնտեսական																
9.6	6	Գյուղատնտեսական																
ԸՆԴԱՄԵՆՈՒ ՄԱՍՆԻՆ				417.11	249.73	0.41	137.33		36.09	100.34	29.94	0.72				29.17		

1.10 Գյուղատնտեսություն

Համայնքում զբաղվածության հիմնական ճյուղը հողամշակությունն է, զբաղվում են կարտոֆիլի, առվույտի, ծաղկի և այլ բանջարա- բոստանային կուլտուրաների արտադրությամբ: Համայնքում անասնապահությամբ զբաղվում են 43 րնտանիք

Հ/Հ	Ցուցանիշները	Շեղամեր համայնքում
1	2	3
1.	Խոշոր եղջերավոր անասունների գլխաքանակը, այդ թվում՝	233
	Կովեր	132
2.	Խոզերի գլխաքանակը	195
3.	Ոչխարների և այծերի գլխաքանակը	6
4.	Ավանակների և ջորիների գլխաքանակը	0
5.	Ձիերի գլխաքանակը	1
6.	Համերի և այլ թռչունների գլխաքանակը	2625
7.	Նապաստակների և ճագարների գլխաքանակը	0
8.	Մեղվաբնտանիքների քանակը	0

1.11. Բնության և շրջակա միջավայրի պահպանություն

Բնության և շրջակա միջավայրի պահպանությունը նորմալ կեսագործունեության ամենաանհրաժեշտ գործոնն է, որի հետևանքով էլ համայնքի արջն ծառացած կարևորագույն խնդիրներից մեկը ազգաբնակչության կենցաղային աղբի տեղափոխման և համայնքի տարածքի մաքրության հարցն է: Համայնքում մի շարք տնտեսվարող սուբյեկտների գործունեությունը հանրային սննդի կազմակերպման և արտադրական հիմնարկների գործունեության բնագավառում շատ օգտակար է, մյուս կողմից նրանց շրջակայքը ամենօրյա մաքրման, աղբի հեռացման խնդիր ունի: Բնակչության կենցաղային աղբի հեռացումը և համայնքի տարածքի աղբահանության կազմակերպումը այսօր բավարար հիմքերի վրա է, սակայն անհրաժեշտ է օր-օրի որոնել և օգտագործել նոր տեխնոլոգիաներ բնության և շրջակա միջավայրի պահպանության ապահովման համար:

Համայնքի բնակիչներից շատերը դեռևս տնտեսական, հաճախ նաև շինարարական աղբը թափում են աղբի համար անթույլատրելի տարածքներում: Սանիտարական մաքրման և աղբահանության ասպարեզում անելիքները դեռևս շատ են: Տնտեսության արջն ծառացել են բազմաթիվ խնդիրներ, որոնց շուտափույթ լուծումը կօժանդակի աղբահանության աշխատանքների օպերատիվ իրականացմանը: Այդպիսի խնդիրներից են աղբահան մեքենաներ չունենալը : Աղբահանության ծավալների ավելացման դեպքում նաև առաջանում մեքենայի ձեռքբերման անհրաժեշտություն:

1.12 ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ, ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքը կենտրոնին կապող միջհամայնքային ճանապարհները հիմնականում ասֆալտապատ է, ունի որոշ հատվածներում փոսային նորոգումների խիստ կարիք : Ներհամայնքային ճանապարհների մոտ 60 %-ը բարեկարգ են, խճապատված են , կարիք ունեն մշտական նորոգումների , Համայնքում տեղադրված չեն ճանապարհային երթևեկության նշաններ:Համայնքի ներսում ավտոկանգառներ չկան: Համայնքում տարածքով անցնում է մի քանի

ավտոբուսներ, միկրոավտոբուսներ ; Միջհամայնքային , ներհամայնքային և միջպետական ճանապարհները անցանելի են և գտնվում են բարվոք վիճակում:

1.13 ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքը ունի ընդհանուր հիմնական դպրոց , որը սպասարկում է Բերքանուշ և Բաղրամյան համայնքներին, կառուցվել է 1965 թվականին , որը կոսմետիկ վերանորոգվել է 2006 թվականին. տանիքը հիմնովին վերանորոգվել է պետական բյուջեի միջոցների հաշվին : Դպրոցի շենքը ունի վերանորոգման կարիք ` չունի կոյուղի, գազաֆիկացված է: Դպրոցի տարածքը՝ 0,77 հա : Համայնքի աշակերտների թիվը 394 , դպրոցը ունի 58 աշխատող , որից ուսուցիչների թիվը 42 , մանկավարժ 42 : Համայնքը ունի մսուր մանկապարտեզ, որը թեպետ գործում է, բայց գտնվում է անմխիթար վիճակում, ունի 11 աշխատող, ենթակա է հիմնավերանորոգման :

1.14 ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքը ունի բուժ կետ , որը տեղակայված է համայնքի վարչական շենքում : Բուժ կետը ունի 3 աշխատող , մեկ բժիշկ երկու բուժքույր :

1.15 ՄՇԱԿՈՒՅԹ ՄՊՈՐՏ ՀՈԳԵՎՈՐ ԴԱՍՏԻՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Գյուղը ունի մշակույթի տուն որը չի գործում, փլուզման եզրին է , հիմնավերանորոգման կարիք ունի , չունի սպորտ հրապարակ , դրանով դժվարանում է երիտասարդների հետ տարվող աշխատանքները , իսկ համայնքի գրադարանը ունի 6757 միավոր գիրք , ևս տեղակայված է վարչական շենքում , գործում է:

1.16 ԱՌԵՎՏՈՒՐ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Համայնքի տարածքում գործում են համապատասխանաբար առևտրի օբյեկտ ` հիմնականում զբաղվում են սննդի որոշ տեսակների, ծխախոտի, ակոհոլային խմիչքների և այլ ապրանքների վաճառքով, համայնքում գործում է 1 ավտոտեխսպասարկման կետ , նրանք բոլորն էլ հաշվառված են պետական հարկային մարմնում, ինչպես նաև եռամսյա կտրվածքով վճարում են համապատասխան տեղական տուրք համայնքի բյուջե` գործունեության թույլտվության համար: :

1.16 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐԸ

** Համայնքը ունի ավելի քան - բուհի 151 շրջանավարտ , տարբեր մասնագիտությունների , որոնք կարող են կազմակերպել համայնքում տարբեր բնակավայրերի հետ կապված աշխատանքներ*

**Համայնքում մեծ աշխատուժի առկայություն*

**Համայնքում գյուղատնտեսության զարգացման համար առկա հողային բավականին մեծ ռեսուրսների առկայությունը*

**Համայնքի համեմատաբար բարենպաստ կլիման*

**Համայնքում առկա հիմնական դպրոցի գործելը*

**Համայնքում հեռախոսակապի և հեռուստատեսության առկայությունը*

**Համայնքում զազամատակարարման առկայությունը*

**Համայնքում արտադրված գյուղատնտեսական մթերքը Երևան քաղաքի շուկներում սպառելու հնարավորությունը*

1.17 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ

- * Ճանապարհների, ոռոգման ջրերի ցանցերի անմխիթար վիճակ
 - * Մանկապարտեզի և մշակույթի տան հիմնավերանորոգում
 - * Բարձրագույն և միջին մասնագիտական կրթություն ունեցողների գործազրկության բարձր մակարդակը,
 - * Գյուղատնտեսական մթերքների իրացման, շուկայական ցածր գների պատճառով գյուղացու եկամուտների նվազում
 - Միջհամայնքային և ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների անբարեկարգ վիճակը
 - Ջրահեռացման կենտրոնացված համակարգերի (կոյուղու) բացակայությունը
 - Համայնքում աղբահանության ծառայության կազմակերպման փոքր մաշտաբը և ցածր մակարդակի ժամանակակից աղբավայրի, աղբահանության և սանիտարական մաքրման ծառայությունների, մատուցման համար անհրաժեշտ տնտեսական բազայի և ֆինանսական հնարավորությունների բացակայությունը
 - Համայնքում աշխատատեղերի խիստ պակասը, գործազրկության բարձր մակարդակը
 - Համայնքում սոցիալապես խոցելի ընտանիքների մեծ թիվը
 - Համայնքում տարեցտարի շարունակվող արտագաղթը՝ իր բոլոր բացասական հետևանքներով
- * ոռոգման ցանցի կիսախողովակների տեղադրումը

1.18 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- Մեծ աշխատուժի առկայություն
- Ուղղակի ընտրություններով համայնքի ղեկավարի ընտրության հանրավորություն

1.19 ՀԱՄԱՅՆՔԻՆ ՄՊԱՌԱՑՈՂ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ

- Համայնքում ոռոգումը իրականացվում է մեխանիկական եղանակով, պոմպերի միջոցով, պոմպերի խափանման և հոսանք չլինելու դեպքում համայնքը կգրկվի ոռոգումից: Չկան խողովակներ և կիսախողովակներ խմելու ջրի և ոռոգման ցանցերի վերանորոգման համար :
- * Համայնքում բնակիչների հարկային պարտավորությունների կատարման ոչ բավարար վիճակը
- Աղբամանների բացակայության պատճառով համայնքի տարածքում բնության ու շրջակա միջավայրի աղտոտման և վնասման վտանգը
- Համայնքում հողագործությամբ զբաղվելու անհետանկաթայնությունը վտանգում է գյուղատնտեսության այդ ճյուղի զարգացումը
- Համայնքի երիտասարդների արտագաղթը, արտերկրյան աշխատանքի մեկնելը և չվերադառնալը վտանգում է համայնքի կենսագործունեությունը:
- * խմելու ջրի ներհամայնքային ցանցի անհետաձգելի վերանորոգման անհրաժեշտություն , կեղտաջրերի ներթափանցումը խմելու ջրի ցանց կարող է դառնալ վարակիչ հիվանդությունների պատճառ

1.20 ԲՆԱԿԻՉՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆԸ

Համայնքում վերջին տարիների ընթացքում նկատելի էր որոշակի դրական տեղաշարժ ՏԻՄ-երի և բնակչության փոխհարաբերություններում: Ներկայումս նոր ձևավորված ՏԻՄ-երի գործունեությունը դարձել է համեմատաբար ավելի թափանցիկ և հրապարակային, որը զգալիորեն նպաստում է համայնքի բնակչության իրազեկվածությանը ՏԻՄ-երի ընդունած որոշումներին և կատարած աշխատանքներին: Համայնքի բնակիչները սկսել են բավականին ակտիվորեն մասնակցել

ՏԻՄ-երի կողմից կազմակերպված հանրային հանդիպումներին ու միջոցառումներին Համայնքներում կազմակերպվում են հանրային լսումներ և քննարկումներ (մասնավորապես համայնքի բյուջեի նախագծի, համայնքային ծրագրերի և այլնի շուրջ), տեղական և միջազգային տարբեր կազմակերպությունների կողմից անցկացվում են ուսուցման և վերապատրաստման դասընթացներ, սեմինարներ, որոնց հաճույքով մասնակցում են ինչպես համայնքի ՏԻՄ-երը և աշխատակազմի մասնագետները, այնպես էլ համայնքի որոշ ակտիվ բնակիչներ: Հիմնականում բոլոր միջոցառումները, այդ թվում նաև ավագանու նիստերը, տեղադրվում են համայնքի պաշտոնական կայքում՝ baghramyayn.am –ում, որը նպաստում է ՏԻՄ-երի գործունեության նկատմամբ բնակչության վստահության ամրապնդմանը: Համայնքի ավագանու կողմից ընդունվել և տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցության, համայնքի ղեկավարին կիս խորհրդակցական մարմինների ձևավորման և գործունեության, համայնքում հանրային բաժնի լսումների և (կամ) քննարկումների կազմակերպման և անցկացման կարգերը, որոնք մեծապես կնպաստեն բնակիչների ավելի ակտիվ մասնակցությանը տեղական ինքնակառավարմանը:

1.21 ԱՂԵՏՆԵՐԻ ՌԻՍԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Համայնքում աղետների (բնածին և տեխնածին) ռիսկի կառավարման ոլորտը ներկայումս սաղմնային վիճակում է: Համայնքը ունի բնակչության տարահաման հանձնաժողովը, բնակչության տարահաման գործողությունների պլանը ընթացքի մեջ է:

Համայնքում առայժմ չի իրականացվել տեղական մակարդակում խոցելիության և կարողությունների գնահատման որևէ գործողություն, որի հիման վրա հնարավոր կլինի պլանավորել ու իրականացնել համայնքին սպառնացող աղետների ռիսկի նվազեցման նպատակամետ գործողություններ ու միջոցառումներ: Այս խնդիրը կարևոր է, համայնքին սպառնացող աղետների ռիսկի կանխմանը:

1.22 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՄԻՋԱՎԱՅՐ

Համայնքի գործարար միջավայրը սահմանափակվում է համայնքում գործող արտադրական ՍՊԸ-ների և ԱԶ-ների, առևտրի մանր կետերի, որոնց հետ ՏԻՄ-երը պաշտպանում են լավ և բարյացկամ հարաբերություններ: Սակայն, դրանով հանդերձ, մինևույն է, համայնքում բիզնեսի վիճակն առանձնապես բարվոք համարել չի կարելի:

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- Խելամուտքեն օգտագործել համայնքի ֆինանսական միջոցները,
- Խթանել Քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածներից որակյալ մասնագետների հոսքը համայնքի աշխատակազմ՝ հնարավորինս բարձրացնելով համայնքային ծառայողների և այլ աշխատողների աշխատավարձերի դրույթաչափերը
- Էականորեն բարձրացնել համայնքի բյուջեի սեփական եկամուտների հավաքագրման մակարդակը՝ ի հաշիվ ավելի որակյալ մասնագետների աշխատանքի, տեղեկատվական արդի համակարգերի ներդրման և արդյունավետ շահագործման
- Բարձրացնել Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ինքնուրույնության մակարդակը՝ մշակելով և իրականացնելով նպատակամետ ու արդյունքահեն համայնքային քաղաքականություններ, ռազմավարություններ և ծրագրեր
- Աստիճանաբար ընդլայնել համայնքի բնակչությանը մատուցվող համայնքային ծառայությունների շրջանակը, կիրառել յուրաքանչյուր ծառայության մատուցման մասշտաբի էֆեկտը (նվազեցնելով ծառայության միավորի վրա կատարվող ծախսերը), ըստ այդմ՝

բարձրացնել ծառայությունների մատուցման ծավալները և արդյունավետությունը, և, որպես հետևանք, բնակչությանը դրանց հասանելիության և որակի մակարդակները

- Համայնքի տարածքում նպաստել տնտեսության տարբեր ճյուղերի (հատկապես՝ գյուղատնտեսության, փոքր և միջին բիզնեսի և այլնի) զարգացմանը՝ օգտվելով համայնքում բնական պաշարների և այլ արժեքների առկայությունից
- Մեղմացնել համայնքում Տեղական Ինքնակառավարման վրա բնակիչների ազգակցական կապերի հնարավոր բացասական ազդեցությունները
- Նպաստել համայնքի ավագանու ինստիտուտի կայացմանը, որի շնորհիվ կուժեղանա համայնքի ներքին վերահսկողության համակարգը և, արդյունքում, կբարձրանա համայնքի ընդհանուր կառավարման արդյունավետությունը
- Բարձրացնել համայնքի Տեղական ինքնակառավարման մարմինների փոխհարաբերությունների և համագործակցության մակարդակը Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման մարմինների հետ՝ նպաստելով համայնքի աստիճանական զարգացմանը
- Հնարավորինս արագ կայանալ և պատրաստ լինել՝ ընդունելու և իրականացնելու Տեղական ինքնակառավարման մարմիններին օրենքով ակնկալվող նոր սեփական և պատվիրակված լիազորություններ՝ համապատասխան ֆինանսական միջոցներով
- Համայնքում ստեղծել լուրջ նախադրյալներ և նպաստավոր պայմաններ ժողովրդագրական աճի, սոցիալ-տնտեսական և տեղական ժողովրդավարության զարգացման համար՝ ավելացնելով ընտանիքների եկամուտները և բարձրացնելով բնակչության ընդհանուր կենսամակարդակը, հաղթահարելով աղքատությունը և կանխելով արտագաղթը
- Համայնքի վարչական տարածքում զարկ տալ ջերմոցների ստեղծմանը՝ նպաստելով գյուղատնտեսության զարգացմանը
- Տարածաշրջանի այլ համայնքների հետ միջհամայնքային համագործակցություն ծավալելու դեպքում հնարավոր կլինի լուծել ընդհանուր աղբավայր ունենալու և շահագործելու հարցը, համայնքում պատշաճ մակարդակով կազմակերպելու աղբահանության և սանիտարական մաքրման ծառայությունների մատուցումը
- Միջհամայնքային տրանսպորտային հաղորդակցության, ինչպես նաև հաղորդակցության այլ միջոցների հասանելիության ապահովման միջոցով նպաստել ՏԻՄ-երի գործունեության արդյունավետության, համայնքային ծառայությունների մատուցման մակարդակի կտրուկ բարձրացմանը, արտաքին աշխարհի հետ նոր կապերի ու համագործակցության հաստատմանը և համայնքային տնտեսությունում լրացուցիչ ներդրումների ապահովմանը:

2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՏԵՍԼԱԿԱՆԻ, ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԶԾ-Ի

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

Համայնքի տեսլականն է՝

Բաղրամյան համայնքը դարձնել գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության ծաղկաբուծության, մաքուր, բարեկարգ, առևտրի և սպասարկման, կրթական և մշակութային զարգացած ենթակառուցվածքներ, բնակչության համար բավարար կենսապայմաններ ունեցող տարածք:

Համայնքի սահմանված տեսլականին հասնելու համար համայնքի ռազմավարությունն է՝

- չխորացնել համայնքի զարգացմանը խոչընդոտող և ապահովել համայնքի աստիճանական ինտեգրումը և համաչափ զարգացումը,

- համայնքում անասնապահության զարգացումը և անասնապահական մթերքների արտադրության ծավալների աստիճանական մեծացումը՝ անասնազվաթանակի տարեցտարի ավելացման և անհրաժեշտ քանակությամբ անասնակերի ապահովման միջոցով,
- համայնքում կաթի, մսի, բանջարեղենի հանձնման և վերամշակման արտադրամասերի ստեղծումը և գործարկում,
- համայնքի տարածքի համեմատական առավելությունների բացահայտումը և առևտրայնացումը, այլ նպատակով պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների Քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածի կազմակերպությունների համագործակցության շրջանակների ընդլայնումը և ջանքերի մեկտեղում,
- համայնքում էկոտուրիզմի ենթակառուցվածքների ստեղծումը և զարգացումը՝ զբոսաշրջիկների զիջերակացի տնային պայմանների ապահովման, հասարակական սննդի, առևտրի և կենցաղապարական օբյեկտների ստեղծման, համապատասխան ծառայությունների պատշաճ մակարդակով մատուցման միջոցով,
- համայնքի սեփականություն համարվող ենթակառուցվածքների պահպանումը, շահագործումը և նորոգումը և զարգացում,
- միջհամայնքային և ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների նորոգումը և բարեկարգումը՝ ջրահեռացման և արտաքին լուսավորության համակարգերի անցկացումը, ճանապարհային նշանների տեղադրումը, ավտոկանգառների ժամանակակից տաղավարների կառուցում,
- համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանների բարելավումը՝ նրանց մատուցվող հանրային ծառայությունների տեսակների (ջրամատակարարում և ջրահեռացում՝ զազամատակարարում, էլեկտրամատակարարում, աղբահանություն և սանիտարական մաքրում, տրանսպորտ և կապ, նախադպրոցական և դպրոցական կրթություն՝ արտադպրոցական դաստիարակություն, մշակույթ, առողջապահություն և սպորտ՝ սոցիալական պաշտպանություն և այլն) շրջանակի աստիճանական ընդլայնման հասանելիության ու մատչելիության ապահովման և որակի անշեղ բարձրացման միջոցով,
- համայնքի Տեղական ինքնակառավարման մարմինների, աշխատակազմի, համայնքային կազմակերպությունների ինստիտուցիոնալ կարողությունների աստիճանական հզորացումը՝ տեղական ժողովրդավարության ամրապնդում, համայնքում պատշաճ կառավարման սկզբունքների հետևողական իրականացում,
- Տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների ներգրավվածության բարելավումը՝ բնակիչների մասնակցության ձևերի ներդրման և զարգացման միջոցով,
- Տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության թափանցիկության հրապարակայնության և հաշվետվողականության մակարդակների հետևողական բարձրացում,
- համայնքի ֆինանսական կառավարման համակարգում հստակ մեխանիզմների ներդրումը և հետևողական կիրառում,
- նոր աշխատատեղերի ստեղծումը և համայնքից միգրացիայի նվազեցումը, բնակչության թվաքանակի կայունացում:

Համայնքի զարգացման 2016-2020թթ. ծրագրի հիմնական նպատակներն են՝

- Տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցության ակտիվացումը՝ մասնակցության նոր մեթոդների և ձևերի ներդրման և աստիճանական զարգացման միջոցով,
- համայնքում գյուղատնտեսության (հողագործության, անասնապահության, այգեգործության, թռչնապահության, մեղվապահության) զարգացումը՝ տնամերձերի, վարելահողերի խոտհաքների և արտավայրերի նպատակային և արդյունավետ օգտագործման միջոցով,

- միջհամայնքային և ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների վիճակի բարելավում և լուսավորում,
- համայնքի կենտրոնում հասարակական տրանսպորտի գործունեության բոլոր ավտոկանգառները ստեղծում,
- համայնքի դպրոցական հանրակրթության պայմանների բարելավում՝ դպրոցների շենքերը նորոգման և ջեռուցման, ներքին հարդարման, դռների, պատուհանների և սանհանգույցների փոխարինման միջոցով,
- համայնքի բնակչությանը հանրային ծառայություններ մատուցող համայնքային հիմնական ենթակառուցվածքների (մանկապարտեզների, մշակույթի տների և ակումբների գրադարանների, բուժկետերի) շենքերի հիմնանորոգում կամ վերակառուցում,
- համայնքում գործարար միջավայրի բարելավում՝ նոր աշխատատեղեր ստեղծող անհատներին և կազմակերպություններին խրախուսելու (օրինակ, տեղական հարկերի, տուրքերի և վճարները զծով արտոնություններ տրամադրելու) միջոցով:

3.2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ (ՇԱՐՈՒՆԱԿՎՈՂ) ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՄԱՐԶԱՅԻՆ, ՄԻՋՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՈՒ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

2016-2020թ.թ. ընթացքում համայնքի Տեղական ինքնակառավարման մարմինները նախատեսում են լայնորեն համագործակցել պետական կառավարման մարմինների, միջազգային և տեղական կազմակերպությունների, Քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածները և այլ շահագրգիռ կողմերի հետ:

Համայնքում պետության կողմից ներդրումներ ապահովելու նպատակով, նախատեսվում սերտ համագործակցություն Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզպետարանը կառուցվածքային և առանձնացված ստորաբաժանումների հետ: Որպես պետական կառավարման մարմինների հետ համայնքի համագործակցության հիմնական ուղղություններ, 2016-2020թթ. ին նախատեսվում են հետևյալ հանրապետական և մարզային ծրագրերն ու միջոցառումները՝

- Համայնքում գյուղատնտեսության զարգացում՝ պարարտանյութերի, թունաքիմիկատների սերմացուի, գյուղտեխնիկայի ձեռքբերման, գյուղացուն ձեռնոտ պայմաններում (երկարաժամկետ, շուկայականից ցածր տոկոսադրույթով, առանց գրավի) գյուղատնտեսական վարկերի տրամադրման, գյուղատնտեսական աշխատանքների կազմակերպման խորհրդատվության ու աջակցության և այլ ուղղություններով:
- Վարչական շենքի մասնակի վերանորոգում:
- Համայնքի հանրակրթական դպրոցների շենքերի ընթացիկ նորոգում, ներքին հարդարում դռների, պատուհանների և սանհանգույցների փոխարինում, ջեռուցում բարելավելու դպրոցական հանրակրթության որակը:
- Համայնքում ջրամատակարարման համակարգերի հիմնանորոգում կամ մասնակի վերանորոգում և ջրամատակարարման բարելավում՝ համագործակցության ներգրավելու կազմակերպությունը::
- Նախկին տարածաշրջանային կենտրոն հետ մշտական հասարակական տրանսպորտային հաղորդակցության կազմակերպում և շահագործում՝ համագործակցության ներգրավելու մարզի մասնավոր տրանսպորտային կազմակերպություններին:

- Առողջապահության և սոցիալական պաշտպանության ոլորտներում համայնքի բնակչությանը հանրային ծառայությունների հասանելիության և մատուցման մակարդակի բարձրացում պետական պատվերի շրջանակներում:
- Աղետների ռիսկի կառավարման ոլորտում համայնքի բնակչության լայն իրազեկում արտակարգ իրավիճակներում համայնքի գործողությունների պլանի կազմում և իրականացում կանխարգելիչ միջոցառումների կազմակերպում և իրականացում:

2016-2020թթ. ընթացքում Հայաստանում ընթացող վարչատարածքային բարեփոխումների 1 (կամ) միջհամայնքային համագործակցության շրջանակներում նախատեսվում են հետևյալ նպատակային ծրագրերը և միջոցառումները

- ՀՏԶ-ի հետ՝ «Համայնքի ներհամայնքային ճանապարհների բարեկարգման և սպասարկման աղբահանության ծառայությունների ստեղծում, ներհամայնքային հասարակական տրանսպորտի համակարգի ձևավորում, դպրոցականների ու երիտասարդության շրջանում բնապահպանական և ագրոքիզնեսի կառավարման գիտելիքների տարածում» ծրագիրը:
- Հնարավոր այլ ծրագրեր ու միջոցառումներ:

2016-20թթ. ընթացքում կշարունակվեն համայնքի և Հայաստանի Հանրապետության Արարատ մարզում գործունեություն ծավալող՝ միջազգային և տեղական դոնոր կազմակերպությունների՝ Քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածների սուբյեկտներին, այլ կազմակերպությունների և անհատների համագործակցության շրջանակներում նախատեսվող ներդրումային, դրամաշնորհային, տեխնիկական աջակցության, բարեգործական ծրագրերը և միջոցառումները:

4. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄ, ԳՆՀԱՏՈՒՄ ԵՎ ԿԱՆԱԲԳԵԼՈՒՄ

Կատարելով համայնքի 2016-2021թթ. բյուջեների մուտքերի կանխատեսումները՝ պետք է հաշվի առնել.

1) Համայնքի բյուջեի մուտքերի կանխատեսման համար որպես ելակետային տվյալներ են ընդունվել 2014-15թթ. բյուջեների մուտքերի փաստացի գանձման ցուցանիշները՝ յուրաքանչյուր տարվ նախատեսելով որոշակի աճ: Մուտքերի աճը նախատեսվել է՝ հիմք ընդունելով համայնքի հետագույն զարգացման հետ կապված պատկերացումներն ու ակնկալիքները, նոր ծառայությունների մատուցման անհրաժեշտությունը և դրանց դիմաց վճարների գանձման հնարավորությունները և այլն:

2) Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաների գումարները կանխատեսելու համար, որպես 2016թ. ցուցանիշ հիմք է ընդունվել նախկին տարիների ելակետային տվյալները:

Աղյուսակ 3. Համայնքի 2014-2015թ.թ. բյուջեների մուտքերի ցուցանիշները և 2016-2020թթ. բյուջեները մուտքերի կանխատեսումը

հազար դրամ

	Մուտքերի անվանումը	2016. փաստ.	2017թ. նախատ.	2018թ. փաստ.	2019թ. նախատ.	2020թ. կանխ.	2021թ. կանխ.
1	2	3	4	5	6	7	8
	ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՄՈՒՏՔԵՐ՝ ԸՆԴԱՄԵՆԸ (I+II+III)*	46653,5	45436,4	45598.1	45608,1	45718.1	45818,1

I.	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐ (1+2+3)	40323,8	40448,6	40598,1	40608,1	40718,1	40818,1
1.	ՀԱՐԿԵՐ ԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐ	8541,3	8666,1	8815,6	8825,6	8935,6	9035,6
1.1	Գույքային հարկեր անշարժ գույքից	5781,0	5781,0	5781,0	5781,0	5781,0	5781,0
	Գույքահարկ շենքերի և շինությունների համար	181,0	181,0	181,0	181,0	181,0	181,0
	Հողի հարկ	5600,0	5600,0	5600,0	5600,0	5600,0	5600,0
1.2	Գույքային հարկեր այլ գույքից	24,6					
	Գույքահարկ փոխադրամիջոցների համար	2635,7	2760,5	2890,0	2900,0	3000,0	3100,0
1.3	Ապրանքների օգտագործման կամ գործունեության իրականացման թույլտվության վճարներ						
	Տեղական սուրքեր	100,0	100,0	120,0	120,0	130,0	130,0
1.4	Ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից այլ պարտադիր վճարներ						
	Պետական տուրքեր						
1.5	Այլ հարկային եկամուտներ						
	Այլ հարկերից և պարտադիր վճարներից կատարվող մասհանումներ						
	Հողի հարկի և գույքահարկի գծով համայնքի բյուջե վճարումների բնագավառում բացահայտված հարկային օրենսդրության խախտումների համար հարկատուներից գանձվող սույժեր և տուգանքներ, որոնք չեն հաշվարկվում այդ հարկերի գումարների նկատմամբ						
2.	ՊԱՇՏՈՆԱԳԱՆ ԴՐԱՍԱՇՆՈՐԶՆԵՐ	31182,5	31182,5	31182,5	31182,5	31182,5	31182,5
2.1	Ընթացիկ պարտքին պաշտոնական						

	դրամաշնորհներ						
2.2	Կապիտալ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ						
2.3	Ընթացիկ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ						
ա)	Պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող քոտացիաներ	31182,5	31182,5	31182,5	31182,5	31182,5	31182,5
բ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող այլ քոտացիաներ						
գ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)						
դ)	ՀՀ այլ համայնքների բյուջեներից ընթացիկ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով ստացվող պաշտոնական դրամաշնորհներ						
2.4	Կապիտալ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ						
ա)	Պետական բյուջեից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)						
բ)	ՀՀ այլ համայնքներից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով ստացվող պաշտոնական դրամաշնորհներ						
3.	ԱՅԼ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ*						
3.1	Տոկոսներ						
3.2	Շահաբաժիններ						
3.3	Գույքի վարձակալությունից եկամուտներ	600,0	600,0	600,0	600,0	600,0	600,0
	Համայնքի սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ	600,0	600,0	600,0	600,0	600,0	600,0
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող						

	պետական սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ						
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետության և համայնքի սեփականությանը պատկանող հողամասերի կառուցապատման իրավունքի դիմաց գանձվող վարձավճարներ						
	Այլ գույքի վարձակալությունից մուտքեր						
3.4	Համայնքի բյուջեի եկամուտներ ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից, այդ թվում						
	Պետության կողմից ՏԻՄ-երին պատվիրակված լիազորությունների իրականացման ծախսերի ֆինանսավորման համար պետական բյուջեից ստացվող միջոցներ						
3.5	Վարչական գանձումներ						
	Տեղական վճարներ						
	Համայնքի վարչական տարածքում ինքնակամ կառուցված շենքերի, շինությունների օրինականացման համար վճարներ						
	Օրենքով սահմանված դեպքերում համայնքային հիմնաքկների կողմից առանց տեղական տուրքի գանձման մատուցվող ծառայությունների կամ կատարվող գործողությունների						

	դիմաց ստացվող (զանձվող) վճարներ						
3.6	Մուտքեր տույժերից, տուգանքներից						
	Վարչական իրավախախտումների համար ՏԻՄ-երի կողմից պատասխանատվության միջոցների կիրառումից եկամուտներ						
	Մուտքեր համայնքի բյուջեի նկատմամբ ստանձնած պայմանագրային պարտավորությունների չկատարման դիմաց զանձվող տույժերից						
7	Ընթացիկ ոչ պաշտոնական դրամաշնորհներ						
3.8	Կապիտալ ոչ պաշտոնական դրամաշնորհներ						
3.9	Այլ եկամուտներ*						
	Համայնքի գույքին պատճառած վնասների փոխհատուցումից մուտքեր						
	Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե կատարվող հատկացումներից մուտքեր						
	Օրենքով և իրավական այլ ակտերով սահմանված՝ համայնքի բյուջեի մուտքագրման ենթակա այլ եկամուտներ						
II.	ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԻՐԱՑՈՒՄԻՑ ՄՈՒՏՔԵՐ (1+2+3+4)	1477,9					
1.	Հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր						
	Անշարժ գույքի իրացումից մուտքեր						
	Այլ հիմնական	806,3					

	միջոցների իրացումից մուտքեր /շենք/						
2.	Պաշարների իրացումից մուտքեր						
3.	Բարձրարժեք ակտիվների իրացումից մուտքեր						
4.	Չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր						
	Հողի իրացումից մուտքեր	671,6	.0	.0	0		.0
	Ոչ նյութական չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր						
III.	ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԲՅՈՒՋԵՆԻ ՀԱՎԵԼՈՒԴԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՈՒՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՄ ՊԱԿԱՍՈՒԴԻ (ԴԵՖԻՑԻՏԻ) ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ (Ա+Բ)						
Ա.	ՆԵՐՔԻՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ (1+2)						
1.	ՓՈԽԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ						
1.1	Արժեթղթեր						
	-թողարկումից և տեղաբաշխումից մուտքեր						
	-հիմնական գումարի մարում						
1.2	Վարկեր						
	-վարկերի ստացում						
	-ստացված վարկերի հիմնական գումարի մարում						
1.3	Փոխառվածություններ						
	-բյուջետային փոխառվածությունների ստացում						
	-ստացված փոխառվածությունների գումարի մարում						
2.	ՖԻՆԱՆՍԱՎԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
2.1	Բաժնեև տոմսեր և կապիտալում այլ մասնակցություն						
	-համայնքային սեփականության						

	բաժնետոմսերի և կապիտալում համայնքի մասնակցության իրացումից մուտքեր						
	-իրավաբանական անձանց կանոնադրական կապիտալում պետական մասնակցության, պետական սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքի (բացառությամբ հողերի), այդ թվում՝ անավարտ շինարարության օբյեկտների մասնավորեցումից առաջացած միջոցներից համայնքի բյուջե մասնանումից մուտքեր						
	-բաժնետոմսեր և կապիտալում այլ մասնակցություն ձեռքբերում						
2.2	Փոխատվություններ						
	-նախկինում տրամադրված փոխատվությունների դիմաց ստացվող մարումներից մուտքեր						
	-փոխատվությունների տրամադրում						
2.3	Համայնքի բյուջեի միջոցների տարեսկզբի ազատ մնացորդը	6329,7	4987,8	5000,0	5000,0	5000,0	5000,0
2.4	Համայնքի բյուջեի ֆոնդային մասի ժամանակավոր ազատ միջոցների տրամադրում վարչական մաս						
2.5	Համայնքի բյուջեի ֆոնդային մասի ժամանակավոր ազատ միջոցներից վարչական մաս տրամադրված միջոցների վերադարձ						

	ֆոնդային մաս						
2.6	Համայնքի բյուջեի հաշվում միջոցների մնացորդները հաշվետու ժամանակահատվածում						
	որից՝ ծախսերի ֆինանսավորմանը չուղղված համայնքի բյուջեի միջոցների տարեսկզբի ազատ մնացորդի գումարը						
	ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՂՔՅՈՒՐՆԵՐ						
1.	ՓՈՆԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ						
1.1	Արժեթղթեր						
	-թողարկումից և տեղաբաշխումից մուտքեր						
	-հիմնական գումարի մարում						
1.2	Վարկեր						
	-վարկերի ստացում						
	-ստացված վարկերի հիմնական գումարի մարում						
1.3	Փոխատվություններ						
	-փոխատվությունների ստացում						
	-ստացված փոխատվությունների գումարի մարում						

Համայնքն իր ֆոնդային բյուջեում կարող է նախատեսել կապիտալ ծախսեր ու ծրագրեր հիմնականում համայնքի վարչական բյուջեի տարեսկզբի ազատ մնացորդից համայնքի ֆոնդային բյուջե հատկացումների հաշվին, ինչպես նաև հողերի իրացումից մուտքերի հաշվին:

Համայնքի ղեկավարի և աշխատակազմի աշխատողների (10հաստիքային միավոր) 2016 թվականի միայն աշխատավարձի տարեկան ֆոնդը նախատեսվել է 14545,0 հազ. դրամ իսկ աշխատակազմի պահպանման մյուս ընդհանուր ծախսերը՝ 4147,3հազ. դրամ: Անհրաժեշտ է նաև հաշվի առնել, որ՝

2017-2021թթ. ընթացքում համայնքի ՏԻՄ-ը նախատեսում է համայնքի ղեկավարի աշխատակազմի աշխատակիցների աշխատավարձերի և պահպանման այլ ծախսերի բարձրացում:

Հաշվի առնելով վերոնշյալը՝ համայնքի 2016-21թթ. տարեկան բյուջեներից (տե՛ս աղյուսակ 3 հնարավորություն կլինի կատարելու մոտ 10 մլն դրամի ծախսեր կապիտալ աշխատանքներ կատարելու համար, եթե, իհարկե, պայմանականորեն ընդունենք, որ տվյալ տարվա վարչական բյուջեում, բացի համայնքի աշխատակազմի պահպանման ծախսերից, գործառական դասակարգման այլ ուղղություններով ընթացիկ ծախսեր չեն նախատեսվելու և չեն իրականացվելու: Իսկ եթե տվյալ

տարվա վարչական բյուջեում նախատեսվեն և իրականացվեն այլ ընթացիկ ծախսեր ևս, ապա բնականաբար, ֆոնդային բյուջեում կապիտալ ծախսերի և ծրագրերի համար նախատեսվող միջոցները կպակասեն համապատասխան չափով:

Այսպիսով, համայնքի տվյալ տարվա ֆոնդային բյուջեում կապիտալ ծախսերի չափն ուղղակիորեն կախված կլինի նրանից, թե որքան կկազմեն ընթացիկ ծախսերի ընդհանուր գումարը համայնքի այս տարվա վարչական բյուջեում և որքան գումար կմնա ֆոնդային բյուջեում կապիտալ ծախսեր կատարելու համար:

**5. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՑԱՆԿԻ ԿԱԶՄՈՒՄ ԵՎ
ԱՌԱՋՆԱԶԵՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ, ՖԻՆԱՆՍԱՊԵՍ ԱՊԱՀՈՎՎԱԾ
ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՁԵՎԱԿԵՐՈՂՈՒՄ ԵՎ ԱՍՓՈՓՈՒՄ, ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ
ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԱՅԹԱՅԹՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ**

Ելնելով համայնքի իրավիճակի վերլուծության և գնահատման արդյունքներից, համայնքում ներկայումս արձանագրված հիմնախնդիրներից, համայնքի զարգացման՝ ՏԻՄ-ի կողմից ընտրված առաջնությունից, առաջիկա հինգ տարիների համար սահմանված հիմնական նպատակներից, համայնքի ղեկավարին կից գործող ՀԶՀԾ-ի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով ԽՄ-ի կողմից քննարկվել և որոշվել է առաջարկվող ծրագրերի ցանկը (աղյուսակ 4)՝ ներառելու համայնքի 2016-2021 թթ. ՀԶՀԾ-ում:

Աղյուսակ 4. Համայնքի 2016-20թթ. ՀԶՀԾ-ում ներառելու համար առաջարկվող ծրագրերի ցանկը

/հ	Ծրագրի անվանումը	Ծրագիրն առաջարկողը	Ծրագրի մոտավոր արժեքը, ֆինանսավորման աղբյուրը, հազ. դրամ
1	Համայնքի գլխավոր հատակագիծ	Համայնքապետ	4000,000
2	Սեմինկ ռիակների միջոցառում	Համայնքապետ	1500,000
3	Ոռոգման ցանցերի կիսախողովակների տեղադրում	Համայնքապետ	70000,000
4	Մշակույթի տան հիմնավերանորոգում	Համայնքապետ	95000,000
5	Մանկապարտեզի շենքի հիմնավերանորոգում	Համայնքապետ	65000,000
6	1 կմ գազաֆիկացում	Համայնքապետ	7000,000
7	Խմելու ջրացման վերանորոգում /30%/	Համայնքապետ	4000,000
8	Փողոցների կույզապատում	Համայնքապետ	5000,000
9	Համայնքի գերեզմանատան մասնակի ցանկապատի կառուցում	Համայնքապետ	2000,000

Առաջարկվող ծրագրերի առաջնահերթությունները որոշելու նպատակով, ՀԶՀԾ-ի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով ԽՄ-ի կողմից սահմանվել են ծրագրերի գնահատման հետևյալ չափանիշները

- հանրության աջակցությունը,
- ուղղակի և անուղղակի շահառուների թիվ,
- հարասնություն (կենսունակություն),
- ազդեցություն սոցիալական խոցելի խմբերի վրա, աղքատության նվազեցում,
- հիմնական միջոցների (ենթակառուցվածքների) պահպանում:

Կիրառելով ծրագրերի առաջնահերթությունների որոշման մասնակցային կառավարման մեթոդը՝ լրացործելով ծրագրերի գնահատման սահմանված չափանիշները ՀԶՀԾ-ի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով Խորհրդակցական մարմինն իր նիստում քննարկել և որոշել է վերևում առաջարկված համայնքային ոլորտային ծրագրերի առաջնահերթությունները:

Ինչպես ներսում է ՀԶՀԾ-ի 4-րդ բաժնի աղյուսակ 3-ից, համայնքի բյուջեի ընդհանուր մուտքերը հնգամսյա սովաձում կազմելու են հազար դրամ: Դա նշանակում է, որ համայնքի բյուջեի ֆինանսավորմամբ ՀԶՀԾ

մ հնարավոր է ներառել ծրագրեր միայն նշված գումարի սահմաններում: Համայնքի մանկապարտեզի չափույթի տան, ոռոգման ցանցերի կիսախողովակների տեղադրման ծախսերի համար նախատեսվում է ՀՀ Կառավարությանը կամ դրանոր կազմակերպություններին:

Աղյուսակ 6. Համայնքի 2016-2021թթ. ֆինանսապես ապահովված ընդհանուր և ոլորտային ծրագրերի ամփոփագիր

/հ	Ծրագրի անվանումը	Հափի միավոր ը	Ծրագրի քանակակ ան ծավալը	Ծրագրի արժեքը, հազ. դրամ	Ծրագրի կատարումն ըստ տարիների						Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրները		
					2016	2017	2018	2019	2020	2021	Համայ նքից ջե	Դոնոր կազմ.- եր	Պետրդու ջե
1.	Համայնքի գլխավոր հատակագիծ	Հատ	1	4000,0		4000,0					4000,0		
2	Մեմբիկ ռիսկերի միջոցառում	Հատ	1	1500,0			1500,0				1500,0		
3	Ոռոգման ցանցերի կիսախողովակների տեղադրում	կմ	2,2	70000,0							5000,0	5000,0	60000,0
4	Մշակ. Տան հիմնավերանորոգում	քմ		95000,0							5000,0	10000,0	80000,0
5	Մանկապարտեզի շենքի հիմնավերանորոգում	քմ		65000,0							5000,0	10000,0	50000,0
6	1 կմ գազաֆիկացում	կմ	1	2000,0		1000,0	1000,0				2000,0		
7	Խմելու ջրագծերի վերանորոգում 30%	կմ		4000,0									4000,0
8	Փորոցների կոպչապատում	կմ	.	5000,0			2000,0	2000,0	1000,0	1000,0	5000,0		
9	Համայնքի գերեզմանատան մասնակի ցանկապատի կառուցում	Քմ		5000,0			2000,0		2000,0		5000,0		
	Ընդամենը			251500,0		5000,0	65000,	2000,0	3000,0	1000,0	32500,0	25000,0	194000, 0

**Աղյուսակ 7. Համայնքի 2016-2020 թ.թ. բյուջեների մուտքերի և դրանց հաշվին կատարվող
ընդհանուր ու ոլորտային ծրագրերի ծախսերի ցուցանիշների համեմատությունը և
վերլուծությունը**

Հ/հ	Ցուցանիշի անվանումը	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1.	Համայնքի բյուջեի ընդհանուր մուտքերը*, այդ թվում՝	41801,7	40350,0	40400,0	40400,0	40500,0	40500,0
1.1	Վարչական բյուջեի ընդհանուր մուտքերը	40323,8					
1.2	Ֆոնդային բյուջեի ընդհանուր մուտքերը, այդ թվում՝	1477,9	40350,0	40400,0	40400,0	40500,0	40500,0
	Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե հատկացվող գումարը	0	0	0	0	0	0
2.	Համայնքի ընդհանուր և ոլորտային ծրագրերի ծախսերը, այդ թվում՝	41801,7	40350,0	40400,0	40400,0	40500,0	40500,0
2.1	Ընթացիկ ծախսեր	34345,9	33951,2	33913	33913	33913	33913
2.2	Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով ծախսեր	6329,0	4987,0	4987,0	4987,0	4987,0	4987,0
3.	Համայնքի բյուջեի պահուստային ֆոնդ, այդ թվում՝	1126,8	1411,8	1500,0	1500,0	1600,0	1600,0
3.1	Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդ	1126,8	1411,8	1500,0	1500,0	1600,0	1600,0
3.2	Ֆոնդային բյուջեի պահուստային ֆոնդ	0	0	0	0	0	0

հազ. դրամ

*) Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե հատկացվող գումարը
չի մտնում բյուջետային ընդհանուր մուտքերի մեջ

**Համայնքի տարածական զարգացումը սահմանող՝
քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի մշակման կամ դրանց
փոփոխման (լրացման) մասին դրույթներ**

Համայնքի տարածական զարգացումը սահմանող՝ քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերից (գլխավոր հատակագիծ, գոտիավորման նախագիծ, ընթացիկ քաղաքաշինական քարտեզ, քաղաքաշինական կադաստր, քաղաքաշինական կանոնադրություն և այլն) կա միայն քաղաքաշինական կանոնադրությունը:

Քանի որ «Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ համայնքի տարածական զարգացումը սահմանող՝ քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի նախագծման (մշակման) պատվիրատուն համայնքն է, ժամանակահատվածում նախատեսվում է համագործակցություն ծավալել Հայաստանում գործող նախագծային ինստիտուտների հետ՝ համայնքի քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի մշակման աշխատանքների նախահաշիվները, համայնքի բյուջեով նախատեսելու համար:

Շրջակա միջավայրի պահպանմանն ուղղված նախատեսվող միջոցառումներ

2016-2021թ.թ. ընթացքում համայնքի սեփականություն համարվող հողերի, անտառային և ջրային տարածքների, ինչպես նաև բնության և շրջակա միջավայրի պահպանության ոլորտում նախատեսվում է կազմակերպել և իրականացնել հետևյալ միջոցառումները

- լայն բացատրական աշխատանք կատարել բնակչության հետ՝ կենցաղային աղբը չթափելու դրա համար չնախատեսված վայրերում, զերծ մնալու բնության և շրջակա միջավայրի աղտոտումից ու վնասումից,
- սահմանել վերահսկողություն համայնքի բնակավայրերի ջրամատակարարման ջրային ավազաններում՝ արգելելու անասունների մուտքն ավազաններ, կանխարգելելու բնության և շրջակա միջավայրի աղտոտումը և վնասումը, ինչպես նաև սուր վարակիչ հիվանդությունների առաջացման և տարածման վտանգը համայնքում,
- յուրաքանչյուր տարի զարնանը համայնքում կազմակերպել «Մաքուր համայնք» կարգախոսով 2-3 շաբաթօրյակներ՝ իրականացնելու բնության և շրջակա միջավայրի մաքրության, ծառատնկման աշխատանքներ, դրանց ներգրավելով նաև երիտասարդներին և դպրոցականներին:

Համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված միջոցառումներ

Չնայած ՀՀ գործող օրենսդրությամբ ՏԻՄ-երն այս ոլորտում առայժմ պարտադիր լիազորություններ չունեն, այնուամենայնիվ հաշվի առնելով, որ 2016 թվականի հուլիսի 29-ին ՀՀ կառավարության կողմից հավանության է արժանացել ՀՀ 2016-2025 թվականների տարածքային զարգացման ռազմավարությունում ամրագրված մոտեցումները, ինչպես նաև այն հանգամանքը, որ համայնքի ՏԻՄ-երը շահագրգռված են համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմամբ և պատրաստակամ են ըստ ամենայնի օժանդակել այս ոլորտում ցանկացած նոր նախաձեռնության, քանի որ այն մեծապես կնպաստի համայնքում նոր աշխատատեղերի ստեղծմանը, բնակչության եկամուտների ավելացմանը և վճարունակության բարձրացմանը, համայնքի բյուջետային սեփական միջոցների հավաքագրման մակարդակի բարձրացմանը և ծախսի մեծացմանը, և, այս ամենի արդյունքում՝ համայնքի ընդհանուր զարգացմանը:

Համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված 2016-2021թ.թ. ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

- ըստ ամենայնի աջակցել համայնքում գործող արտադրական ձեռնարկություններին՝ աստիճանաբար ընդլայնելու արտադրության ծավալները և ավելացնելու աշխատատեղերի քանակը,
- աջակցել համայնքում նոր արտադրություններ և աշխատատեղեր ստեղծելու նախաձեռնություն ցուցաբերող գործարարներին՝ տրամադրելով նրանց գործունեություն իրականացնելու համար համայնքային սեփականություն հանդիսացող գույքի վարձակալման, տեղական տուրքերի և վճարների գծով արտոնություններ,
- համայնքում խթանել գյուղատնտեսության, անասնապահական և թռչնապահական մթերքների (մասնավորապես՝ գյուղմթերքի, կաթի, մսի, ձվի) արտադրության, հանձնման և վերամշակման արտադրամասերի ստեղծումը, գործարկումը և զարգացումը,
- համայնքում կազմակերպել և աստիճանական զարգացնել տնային պայմաններում բնական հյութերի արտադրությունը և իրացումը,
- համայնքում խթանել առևտրի և ծառայությունների փոքր ու միջին նոր կետերի բացումը, բնակչությանը և հյուրերին պատշաճ մակարդակով սպասարկումը՝ պաշտպանելով դրանց սեփականատերերի իրավունքները և շահերը,
- աստիճանաբար նորոգել և բարելավել միջհամայնքային ճանապարհները և փողոցները, անցկացնել արտաքին լուսավորության համակարգեր, տեղադրել ճանապարհային նշաններ՝ նպաստելու համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմանը և բիզնեսի զարգացմանը,

Աղետների ռիսկի կառավարման հիմնական մոտեցումներ

Համայնքում աղետների ռիսկի կառավարմանն ուղղված՝ 2016-2021թ.թ. ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

- համայնքի աղետների ռիսկերի կառավարման հարցերում շարունակել համագործակցությունը հանրապետական համապատասխան մարմինների հետ մասնավորապես ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարության հետ,
- ՀՀ կառավարության 2012 թվականի հոկտեմբերի 25-ի N 1351-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարություն ներկայացնել սեյսմիկ ռիսկի գնահատման աշխատանքների հայտ, որի արդյունքում պետք է կազմվի համայնքի սեյսմիկ ռիսկի գնահատման քարտեզը,
- համայնքի բնակչության իմացության, հմտությունների, գիտելիքների մակարդակի ուսումնասիրում և համայնքում առկա ռեսուրսների բացահայտում, որոնք հնարավոր է ուղղել աղետների ռիսկի նվազեցմանը նպաստող համայնքահեն միջոցառումների պլանավորմանն ու իրականացմանը,
- համայնքի խոցելիության և կարողությունների գնահատում, ներառյալ այդ գործընթացի կազմակերպման և իրականացման խմբի ձևավորումը, նախապատրաստական աշխատանքները, տվյալների հավաքագրումը և հետազոտումը՝ համապատասխան գործիքների և մեթոդների ընտրությամբ, վերլուծական աշխատանքների իրագործումը՝ յուրաքանչյուր փուլում ձեռնարկվող քայլերի և ակնկալվող արդյունքների ամրագրմամբ և ձևակերպմամբ,
- համայնքում աղետների ռիսկի կառավարման գործողությունների և միջոցառումների պլանի կազմում և իրականացում,
- բերքի պահպանման նպատակով բնակավայրերում հակակարկտային կայաններ տեղադրելու միջոցառումների ձեռնարկում՝ ֆինանսավորման արտաքին աղբյուրներից (պետություն, միջազգային և տեղական դոնոր կազմակերպություններ, մասնավոր ներդրողներ) անհրաժեշտ միջոցների հայթայթում,
- համայնքում աղետների ռիսկի կառավարման կանխարգելիչ միջոցառումների կազմակերպում և իրականացում:

Համայնքի կոմունալ ենթակառուցվածքների զարգացմանն ուղղված միջոցառումներ

Համայնքի կոմունալ ենթակառուցվածքների զարգացմանն ուղղված՝ 2016-2021թ.թ. ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ աշխատանքները և միջոցառումները՝

- համայնքի սեփականություն համարվող կոմունալ ենթակառուցվածքների պահպանում, շահագործում, ըստ հնարավորությունների՝ նորոգում և զարգացում,
- համայնքի կոմունալ տնտեսության աշխատանքի կազմակերպում,
- վերահսկողություն համայնքի բնակչությանը պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, մասնավոր կազմակերպությունների կողմից մատուցվող կոմունալ ծառայությունների (զազամատակարարում, էլեկտրամատակարարում, աղբահանություն և սանիտարական մաքրում, բնակավայրի

բարեկարգում և կանաչապատում և դրանց պահպանում և այլն) շրջանակի աստիճանական ընդլայնման և որակի անշեղ բարձրացման նկատմամբ,

Տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցությանն ուղղված միջոցառումներ

Համայնքի բնակիչների մասնակցությունը տեղական ինքնակառավարմանը ոլորտում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

- համայնքի բնակչության իրազեկվածության բարձրացում՝ ՀՀ տեղական ինքնակառավարման ոլորտի օրենսդրության և համայնքի ՏԻՄ-երի գործունեության վերաբերյալ,
- համայնքի կարիքների և հիմնախնդիրների պարբերական քննարկում, վերլուծում և գնահատում՝ ֆոկլուս-խումբ քննարկումների, համայնքային հանդիպումների, ժողովների և բնակիչների հետ անմիջական շփումների և երկխոսությունների միջոցով,
- բնակիչների ներգրավում համայնքի բյուջեի և զարգացման ծրագրերի մասնակցային պլանավորման, իրականացման, մշտադիտարկման և գնահատման գործընթացներում,
- համայնքի բնակիչների շահերի պաշտպանություն և համախմբում՝ համայնքի որոշակի խնդիրների լուծման, հանրային ծառայությունների մատուցման շուրջ,
- համայնքի ՏԻՄ-ի (ղեկավար, ավագանի), աշխատակազմի, ակտիվ բնակիչների շարունակական կրթում և վերապատրաստում տեղական ինքնակառավարմանը բնակչության մասնակցության բնագավառում:

7. ԵԶՐԱՓԱԿՈՒՄ

Այսպիսով, համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիրը հիմք կհանդիսանա համայնքի տարեկան ծրագրերի և բյուջեների մշակման աշխատանքները կազմակերպելիս: Անցյալ տարիների փորձը ցույց տվեց, որ տեղական ինքնակառավարման մարմինների արդյունավետ աշխատանքը մեծապես կախված է բյուջետավարման գործընթացի ճիշտ կազմակերպումից:

Շատ կարևոր է եկամուտների աղբյուրներ գտնելը, ֆինանսական միջոցների արդյունավետ հավաքագրման կազմակերպումն ու նպատակային օգտագործումը:

Ելնելով համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի ռազմավարությունից և ընդհանուր նպատակներին, համայնքապետարանի աշխատակազմը մշակում է կոնկրետ ծրագրեր, որոնցով կարելի է հարց ներկայացնել հանրապետական բյուջեից ներդրումներ ստանալու համար, փնտրել ինվենստիցիաների նոր աղբյուրներ, ներգրավել բնակիչների սեփական միջոցները, տարբեր սոցիալական հիմնադրամների միջոցները